

HASAN BÜLENT KAHRAMAN

Söylediğim şu: 1. Bir yazı eğer belli bir metafizik içinde kuşatıyor ve doğrudan kendi nesnesi yapmak yerine dolaylı bir özne olarak ele alıyorsa neyi söz konusu ederse etsin 'müstehcen' ya da 'müstekreh' yani 'pornografik' ol-

maz. Pornografinin vazgeçilmez unsuru mesafe kavramıyla ilgilidir. Özne-nesne arasında mesafe yok edilirse orada öylesi bir gelişimden söz açılabilir. Gene de hatırlanması gereken bu doğrudan kullanılan sözcüklerin seçimi, anlatılan nesnenin ve sürecin tanımlanmasıyla ilgili bir olgu değildir. Bataille en akla hayale gelmedik şeyleri anlatmıştır ama kimse onun pornografik olduğunu düşünmemiştir. 2. Pornografinin oluşumundaki en önemli amiller gündeliğin sınırları içinde kalmasıdır. Gündelik; sıradanlıkla, orta sınıf değerleriyle, basitlikle eşanlamlıdır. Mahremiyetin aşılması ve özel yaşamın gözler önüne serilmesi, bunun herhangi bir bağlam ve dolayımından çıkarılarak belli bir metafizikten soyutlanarak doğrudanlığın aracı haline getirilme-

Belden aşağı vurmak

si de aynı sürecin işletilmesine yol açar. O nedenle de pornografyada bir teklif, bir dayatma, bir baskı ve yönlendirme vardır. Faşizmle pornografya arasındaki ilişkinin kökleri faşizmle gündelik olan arasındaki ilişkide aranmalıdır.

Ben, Türk basınının son zamanlarda pornografiye battığı kanısındayım. Bu, seçilen sözcüklerden ve 'konu'lardan kaynaklanmıyor. Bu, bir tavır sorunu olarak beliriyor. İnsanlar, gene pornografinin çok önemli bir başka özelliğini gerçeklercesine gündelik hayatı anlatıyorlar. Anneler, torunlar, eşler, sevgililer, yiyilip içilen şeyler, gidilip gezilen yerler hedonizmin, narsisizmin bir uzantısı olarak, her türden soyutlamadan arındırılarak dile getiriliyor. Gündelik anlamındaki özel hayat bir farklılaşma aracı olarak sunulup dayatılıyor. Bu süreçte önemli olan anlatılan değildir. Anlatılanın üstünden giderek, anlatanın öne çıkarılmasıdır esas olan.

Bütün bunların yazı kavramıyla doğrudan bir ilişkisi var. Yazı, açıklar ve tanımlar. Ama esas itibarıyla her yazı açıkladığından çoğunu kapatır. Çünkü yazı içerdiği fazlasını dışarıda bırakır. Her yazı aslında dışarıda bıraktıklarının bir sonucudur. Dışlanmışın anlatı-

labilmesi ise ancak soyutlamanın ve metafiziğin üstünden gidilerek sağlanabilir. Doğrudanlık bir yazı için öldürücüdür. Yazı, görseelliğin tersine gösterenle gösterilen arasındaki doğrudanlık ilişkisini koparır. Yazının kendisi bir dolayım meselesidir. Bu anlamda yazı özü ve yapısı gereği erotikdir. Edebiyat erotikdir. Anlatılanın anlatılan adına vurgulanması onu pornografik yapar. Türk basını artık soyutlamayı bilmiyor, çünkü edebiyattan kopmuştur. Bunun nedeni de basitlik batağında boğulmuş olmasıdır. Yazının görselleştirilmesi süreci ve çabası onun basitleştirilmesi ve 'okuma kolaylığına' kavuşturulması değil ilkelleştirilmesidir.

Gazete yazısıyla 'yazı' arasındaki fark da buradadır. Birisi kendisi için vardır. Öteki yazının bir şeyin aracı haline getirilmesidir. Bu anlamda, belki her gazete yazısı pornografiktir; çünkü artık edebiyat değildir. Hele araçlaştırma gündelik ahlaka, mevcut kabullere bir çağrı ve o yönde bir polislikse öldürücüdür. Yazının ölümü, anlama çabasının ucuz, basit bir polemik bilinen beylik kalıpları içinde boğulması girişimi ise, corruptio optimi pessima: en kötüsü iyunin kötüleşmesidir! Ben Çetin Altan'ın ve Hakkı Devrim'in yazılarından işte bunları çıkarsadım. Hepsi bu!